

Vyriausybė ir socialiniai partneriai (profesinės sąjungos, verslo ir darbdavių bei pensininkų organizacijos) per šį precedentą neturintį ekonomikos sunkmetį Lietuvoje solidarumą ir socialinę rimtį laiko svarbiausiomis vertybėmis. Solidarumo skatinami partneriai po ilgų, bet konstruktyvių derybų pasiekė Nacionalinį susitarimą dėl valstybės finansų konsolidavimo bei paramos verslui ir verslo sąlygų gerinimo. Suvokdami atsakomybę už nepraskolintą valstybę ir saugią Lietuvos ateitį, būdami skirtingi, bet lygiai neabejingi tautos ir krašto likimui, tikime, kad Lietuvos piliečiams sudėtingus išbandymus atlaikyti bus kur kas lengviau ir sunkmetį įveiksime daug greičiau eidami bendrą susitarimų ir solidarumo keliu.

NACIONALINIS SUSITARIMAS

2008 metų pabaigoje prasidėjo recesijos laikotarpis, stipriai paveikęs šalies ekonomikos būklę. Dėl augančio nedarbo, mažėjančių namų ūkių ir įmonių pajamų, itin sumažėjusių verslo kreditavimo galimybių, taip pat dėl išivirtinusio pesimizmo drastiškai smunka namų ūkių vartojimas ir investicijos. Padėtį dar labiau apsunkina vien taupymo linkme nukreipta vienintelė tokiais aplinkybėmis įmanoma valstybės fiskalinė politika, valstybės investicijų sumažinimas ir sunki padėtis pagrindinėse Lietuvos eksporto rinkose.

Siekiant suvaldyti krizę, per 2009 metų I pusmetį, buvo priimtos reikiamos biudžeto pataisos ir įstengta sumažinti viešųjų finansų deficitą net 7 procentais BVP. Tai yra didelis pasiekimas. Jį pripažįsta ne tik Europos Komisija ir Tarptautinis valiutos fondas, bet aiškiai įvertina ir tarptautinės rinkos.

Ekspertinė analizė rodo, kad Baltijos valstybių recesijos nulemta įtampa viešuosiuose finansuose 2010 ir 2011 metais dar tęsis. Pasaulinės ekonomikos krizės sąlygomis Lietuvos ūkio, nesukaupusio rezervų, recesijos pasekmės yra ypač skaudžios ir gilios. 2010 metais Lietuvoje BVP kritimas gali siekti 4 procentus, o deficitas (jeigu nebus imtasi jokių veiksmų) – 13,7 procento BVP; atitinkamai 2011 metais BVP augimas jau pasiektų 3–4 procentus, tačiau deficitas išliktų didelis ir siektų 13 procentų BVP. Bandyamas finansuoti šiuos deficitus vien skolintomis lėšomis keltų grėsmę viešojo sektoriaus skolos tvarumui, vis daugiau viešųjų lėšų reiktų skirti skolai aptarnauti, milžiniška skolų grąžinimo našta prislėgtų ateities kartas. Jeigu Vyriausybė nesiims jokių priemonių, šalies skola šiais metais išaugs iki 32, 2010-aisiais – iki 46, 2011-aisiais – iki 58, o 2012-aisiais – net iki 67 procentų BVP.

Todėl Lietuvos išėjimą iš krizės visų pirma privalu susieti su ilgalaikie viešųjų finansų strategija – valstybės skolos ir deficito valdymu, finansų stabilumu ir euro įvedimu. Euras nėra tikslas savaime, tai – priemonė, padėsianti siekti Lietuvos piliečių gerovės, užtikrinant mūsų finansų sistemos saugumą ir tvarumą, šalies tapimą visaverte Europos Sąjungos nare. Euro įvedimas prisidėtų prie ekonomikos stabilumo, reikalingo tolesniam augimui: gerokai sumažėtų kreditų palūkanos Lietuvos verslui ir gyventojams, išnyktų papildomos valiutos keitimo išlaidos, supaprastėtų atsiskaitymai, Lietuva taptų kur kas patrauklesnė investuotojams, nes padidėtų investicijų saugumas ir sumažėtų valstybės ekonominė rizika.

Lietuvos ekonomikos atsigavimą būtina susieti ne tik su viešųjų finansų subalansavimu siekiant įsivesti eurą. Ekonomikos atsigavimas ir ilgalaikis šalies klestėjimas ypač priklauso nuo konkurencingos verslo reguliavimo ir investicijų aplinkos. Tinkamai sureguliuota verslo aplinka skatina perspektyvaus verslo atėjimą į rinką, efektyviai veikiančių darbo vietų skaičiaus ir jose sukuriamos pridėtinės vertės apimčių didėjimą, vidaus bei išorės investicijų augimą ir bendrą šalies konkurencingumo augimą, o tai ypač aktualu mažai atvirai Lietuvos ekonomikai. Tai savo ruožtu turi teigiamą įtaką šalies viešųjų finansų būklei.

Lietuvai būnant sunkioje finansinėje ir ekonominėje būklėje, ekonominės padėties gerėjimas sietinas visų pirma su pasaulio ekonomikos atsigavimu, tačiau didelė dalis problemų gali ir turi būti sprendžiama Lietuvoje.

Viešasis sektorius turi lanksčiai ir greitai prisitaikyti prie sunkmečio sąlygų, priimti atsakomybę už priimtus sprendimus bei viešųjų finansų panaudojimą ir taip prisidėti prie verslo aplinkos patrauklumo ir konkurencingumo didinimo.

Valstybė susiduria su neeiliniais iššūkiais ir jiems įveikti būtini neatidėliotini ir greiti sprendimai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė bei verslui ir pramonei atstovaujančios organizacijos, siekdamos kuo greičiau įveikti recesiją ir atkurti Lietuvos ūkio konkurencingumą, šiuo Nacionaliniu susitarimu nustato ekonomikos atkūrimo principus.

ŠIUO NACIONALINIU SUSITARIMU:

Vyriausybė įsipareigoja įgyvendinti Nacionaliniame susitarime nurodytas fiskalinio konsolidavimo priemones. Jeigu makroekonominė situacija gerėtų ir Finansų ministerija patikslintų ūkio raidos prognozes gerėjimo linkme, atitinkamai būtų mažinamos ir būtinos konsolidavimo priemonės.

Vyriausybė įsipareigoja, jeigu bus įgyvendintos visos Nacionaliniame susitarime numatytos valstybės finansų konsolidavimo priemonės, iki 2011 metų nepriimti jokių naujų sprendimų dėl galiojančių mokesčių tarifų didinimo ir neįvesti naujų mokesčių, išskyrus Nacionaliniame susitarime numatytą valstybinio socialinio draudimo įmokos tarifo didinimą.

Vyriausybė įsipareigoja iki 2011 metų darbo santykių lankstumo klausimus spręsti tik gavusi socialinių partnerių pritarimą.

Vyriausybė pripažįsta, kad sunkmečio sąlygomis būtina sustiprinti kovą su šešėline ekonomine veikla, visų pirma dėmesį skiriant kovai su kontrabanda, mokesčių slėpimu ir nelegalia prekyba.

Asocijuotos verslo struktūros įsipareigoja stengtis išlaikyti esamas darbo vietas ir užtikrinti savo asociacijų narių sąžiningą mokesčių mokėjimą.

Asocijuotos verslo struktūros, pripažindamos būtinybę toliau stiprinti socialinę atsakomybę, įsipareigoja konkrečiais projektais paremti mokyklų vaikų ir jaunimo neformaliojo ugdymo priemones.

Vyriausybė ir socialiniai partneriai įsipareigoja visus iškilusius nesutarimus spręsti dialogo, derybų ir susitarimų būdu, rengti Nacionalinio susitarimo įgyvendinimo aptarimus.

I DALIS DĖL VALSTYBĖS FINANSŲ KONSOLIDAVIMO

Mastrichto kriterijų laikymasis yra geriausias indikatorius, rodantis, kad valstybė vykdo teisingą ir atsakingą finansų politiką, todėl reikia nuosekliai mažinti deficitus 2009, 2010, 2011 metais, kad jie kiek galima greičiau neviršytų 3 procentų BVP. Deficitus reikia mažinti ir todėl, kad deficitus, viršijančius Mastrichto kriterijus, finansuoti Lietuvai yra ypač sunku ir brangu, o nesiimant reikiamų veiksmų viešiesiems finansams konsoliduoti, būtų sudėtinga išsaugoti pasitikėjimą tarptautinėse rinkose.

Taigi šiuo metu pagrindinis valstybės finansų politikos uždavinys – numatyti papildomas konsolidavimo priemones 2009–2011 metais. Atsižvelgiant į negerėjančią viešųjų finansų būklę, tam tikrų papildomų priemonių (didinančių pajamas ir/arba mažinančių viešąsias išlaidas) reikės ir šiemet – tai pabrėžiama ir ES Tarybos rekomendacijose dėl perviršinio deficito procedūros Lietuvai. 2010–2011 metais būtina įgyvendinti ir viešųjų sektorių („Sodros“, sveikatos apsaugos,

švietimo sistemos) struktūrines reformas, kad taupiai naudojant valstybės lėšas gyventojams būtų teikiamos kokybiškos, prieinamos paslaugos ir šios sistemos veiktų stabiliai ir efektyviai.

Taip pat būtina įvertinti tai, kad remiantis dabartinėmis prognozėmis 2010 metais deficitą būtina sumažinti 4–5 mlrd. litų. Tai galima pasiekti mažinant apie 1,6 procento BVP centrinės valdžios sektoriaus deficitą, 2 procentais BVP „Sodros“ deficitą ir panaikinant vietinės valdžios deficitą (kuris gali siekti apie 1 procentą BVP).

Atsižvelgiant į išvardytas principines nuostatas valstybės finansų konsolidavimo srityje sutarta dėl būtinumo:

I. MAŽINTI VALSTYBĖS VALDYMO IŠLAIDAS

- Laikinai, nuo 2009 m. rugpjūčio 1 d. iki 2011 m. sausio 1 d., diferencijuotai sumažinti valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų darbo užmokestį vidutiniškai 10 procentų.

- Laikinai, nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. iki 2011 m. sausio 1 d., sumažinti biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo užmokestį vidutiniškai 8 procentais.

- Siekti efektyvesnio valstybės biudžeto išlaidų valdymo, stengiantis laipsniškai pereiti prie valstybės biudžeto išlaidų planavimo principo, kai valstybės biudžeto išlaidos valdomos konkrečiais siektiniais tikslais, ir rezultatų įgyvendinimo stebėseną.

- Spartinti Saulėlydžio ir Saulėtekio komisijų priimtų sprendimų įgyvendinimą, daug dėmesio skirti viešųjų įstaigų, finansuojamų valstybės biudžeto lėšomis, reformai. Į šių komisijų veiklą įtraukti asocijuotų verslo struktūrų ir profesinių sąjungų atstovus.

- Sukurti skaidrią ir aiškią viešųjų įstaigų, valstybės ir valstybės kontroliuojamų įmonių vadovaujančių darbuotojų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.

- 2010 metais darbuotojų, dirbančių valstybės tarnyboje, skaičių sumažinti 10 procentų.

II. OPTIMIZUOTI MOKESTINĘ APLINKĄ

- Laikinai padidinti PVM tarifą 2 procentiniais punktais iki 21 proc.

- Siekiant padidinti Lietuvos konkurencinį pranašumą, svarstyti galimybes mažinti pelno mokesčio tarifą iki 15 procentų.

- Iki 2010 m. rugsėjo 1 d. išlaikyti 9 procentų lengvatinį PVM tarifą šildymui.

- Atsisakyti privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimo nuo nereguliariai gaunamų pajamų (įskaitant dividendus, turto pardavimo pajamas, palūkanas ir kt.)

III. SUBALANSUOTI „SODROS“ BIUDŽETĄ, MAŽINTI KITAS SOCIALINES IŠMOKAS

- Laikinai visas papildomas išmokas pensijų gavėjams (valstybines pensijas, rentas ir kitas socialines išmokas), mokamas iš valstybės biudžeto, sumažinti vidutiniškai 10 procentų, konkretų mažinimo procentą nustatant priklausomai nuo gaunamos visų šių išmokų sumos taip, kad didesnės sumos būtų mažinamos labiau.

- Suprantant „Sodros“ biudžeto subalansavimo svarbą, laikinai padidinti valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifą 2 procentiniais punktais – 1 procentiniu punktu darbdaviui ir 1 procentiniu punktu darbuotojui.

- Laikiniai ekonominio sunkmečio laikotarpiu sumažinti valstybinio socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijas taip, kad būtų apsaugoti mažiausių pensijų gavėjai ir didesnių pensijų gavėjai solidariai prisiimtų didesnę pensijų mažinimo našta. Vidutinę socialinio draudimo senatvės pensiją sumažinti ne daugiau kaip 5 procentais ir taikyti ribinį pensijos dydį (650 litų), iki kurio pensijos nebūtų mažinamos.

- Visiems dirbantiems pensijų ir rentų gavėjams pensijas laikinai mažinti atsižvelgiant į gaunamo uždarbio dydį taip, kad mažų uždarbių gavėjams pensijos būtų mažinamos mažiau.

- Paskirtas motinystės / tėvystės pašalpas laikinai sumažinti atsižvelgiant į gaunamos pašalpos dydį, kad būtų apsaugoti mažiausių pašalpų gavėjai, taip pat sudaryti galimybę antraisiais vaiko auginimo metais dirbti, gauti pajamų ir dalį motinystės (tėvystės) pašalpos.

- Pertvarkyti išmokų vaikams sistemą, kad jos nedubliuotų motinystės / tėvystės pašalpų ir būtų mokamos tik nepasiturinčioms mažamečius vaikus auginančioms šeimoms.

- 2010 metais parengti ilgalaikę valstybinio socialinio draudimo ir valstybinių išmokų reformą, laipsniškai didinant senatvės pensijos amžių vyrams ir moterims iki 65 metų, išmokas iš „Sodros“ biudžeto susiejant su realiomis šio biudžeto pajamomis, taip pat sukuriant bendrą ir aiškia išmokų, mokamų iš valstybės biudžeto, sistemą.

IV. SUTVARKYTI SAVIVALDYBIŲ FINANSUS

- Siekti subalansuoti savivaldybių biudžetus pagal įsipareigojimus, spręsti savivaldybių įsiskolinimų verslui klausimą.

II DALIS

DĖL PARAMOS VERSLUI IR VERSLO SĄLYGŲ GERINIMO

ŠIUO NACIONALINIŲ SUSITARIMU:

Įsipareigojame imtis papildomų verslo skatinimo priemonių, įlieti į ekonomiką papildomų finansinių išteklių, spręsti neatidėliotinas energetikos problemas. Šių priemonių turime imtis neatidėliotinai, siekiant sumažinti globalinės ekonominės krizės įtaką Lietuvos ūkiui. Nacionalinio susitarimo šalys palaikys viena kitos pastangas įgyvendinti šias iniciatyvas.

Verslo sąlygos turi esminį poveikį bendrai Lietuvos ūkio raidai, naujų darbo vietų kūrimui ir socialiniam stabilumui. Palankios sąlygos verslui pradėti ir plėtoti taip pat yra viena iš šalies konkurencingumo augimo prielaidų. Vyriausybės sprendimu įsteigtos Saulėtekio komisijos tikslas – teikti pasiūlymus, kaip pagerinti verslo aplinką, kad Lietuvos verslui būtų lengviau atlaikyti krizę, išsaugoti darbo vietas ir nepralaimėti tarptautinėje konkurencijoje.

Norint veiksmingai gerinti verslo sąlygas, tikslinga pasiremti tarptautinių tyrimų duomenimis, išryškinančiais Lietuvos verslo sąlygų silpnąsias vietas ir verslo sąlygų gerinimo galimybes.

Kaip rodo Pasaulio banko atliktas tarptautinis tyrimas „Doing business 2009“, Lietuva yra 28 vietoje pagal patrauklumą verslui. Lietuva labai prastai vertinama pagal darbuotojų samdymą ir atleidimą (131 vieta), galimybes pradėti verslą (74 vieta), galimybes gauti leidimą statybai (63 vieta), investuotojų apsaugą (88 vieta). Pastangos pagerinti šiuos rodiklius padarys Lietuvą patrauklesnę ne tik užsienio investuotojams, bet palengvins sąlygas ir vietiniam verslui, taigi sukurs daugiau darbo vietų.

Todėl Nacionalinio susitarimo šalys susitaria:

- imtis visų būtinų veiksmų, kad 2011 metais Pasaulio banko „Doing Business“ vertinimu pagal verslo sąlygas Lietuva patektų tarp 15 geriausių valstybių ir taptų Baltijos šalių lydere;

- pasiekti, kad iki 2011 metų biurokratinė našta verslui sumažėtų 30 procentų.

Verslo sąlygų gerinimo srityje sutarta dėl būtinumo artimiausiu metu ypatingą dėmesį skirti investicijų aplinkai:

I. PAGREITINTI IR SUPAPRASTINTI STATYBOS LEIDIMŲ GAVIMĄ

Visuotinai pripažįstama, kad Lietuvos teritorijų planavimo ir statybos reglamentavimo tvarka yra komplikuoja ir nepalanki verslo plėtrai bei investicijoms Lietuvoje. Lietuvoje vykdamas statybas yra reikalingos 17 procedūrų, pradedant nuosavybės dokumentų išdavimu, statybos leidimo gavimu, komunikacijų projektavimu ir prijungimu, iki objekto perdavimo eksploatuoti įregistravimo Nekilnojamojo turto registre. Visos procedūros užtrunka daugiau nei 160 dienų.

Statybos leidimų gavimo rodikliams pagerinti Vyriausybė sieks:

- supaprastinti teritorijų planavimą, liberalizuoti ir spartinti statybos leidimų išdavimo procesą, mažinti procedūrų kiekį ir terminus.

II SIEKTI DARBO SANTYKIŲ LANKSTUMO

Dar 2010 metais turi būti pasiekta, kad Pasaulio banko „Doing Business“ vertinimu Lietuva pagal darbo santykių lankstumo kriterijų būtų tarp 80 geriausių valstybių.

III. REMTI SMULKAUS IR VIDUTINIO VERSLO SUBJEKTUS

Vyriausybė ES struktūrinės paramos lėšomis įgyvendins šias verslo rėmimo priemones:

- teiks iki 25 tūkst. eurų lengvatines paskolas įmonėms verslui pradėti, prioritetą teikiant aukščiausių nedarbo lygį turintiems Lietuvos regionams;
- ekonominių sunkumų patiriančių įmonių darbuotojus priverstinių prastovų metu ar dirbančius ne visą darbo laiką įtrauks į viešuosius darbus ir kompensuos prarastą darbo užmokesčio dalį;
- nuo 2010 metų tęs smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo programas per viešųjų verslo konsultavimo ir verslo ugdymo (inkubatorių) tinklą įsteigus VšĮ „Eksportuojančioji Lietuva“.

IV. SKATINTI EKONOMIKĄ VYKDANT VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROGRAMĄ

Seime priėmus reikalingus teisės aktus atsiveria galimybė vykdyti viešosios paskirties pastatų ir infrastruktūros objektų statybą ir rekonstrukciją naudojant PPP (viešos ir privačios partnerystės) schemą viešųjų pastatų statybai pritraukiant privataus kapitalo lėšas. Naudodami šią priemonę galime akumuliuoti kur kas didesnes lėšas valstybės investicijų programoje numatytiems objektams finansuoti, mokėjimus už statybos darbus išdėstyti gerokai ilgesniam laikotarpiui ir nepadidinti valstybės fiskalinio deficito. Ši programa padėtų į viešųjų pastatų ir infrastruktūros plėtrą pritraukti daugiau finansinių išteklių. Kartu tai būtų papildoma injekcija į Lietuvos ekonomiką ir sukurtų papildomų darbo vietų. Šios programos įgyvendinimas leistų sukurti ir išsaugoti daugiau kaip 30 tūkstančių darbo vietų.

Todėl šalys sutaria Viešojo ir privataus sektorių partnerystės pagrindu 2010–2011 metais pradėti įgyvendinti plataus masto ir didelės vertės viešųjų pastatų statybos ir rekonstravimo bei infrastruktūros kūrimo ir atnaujinimo programą Lietuvoje, užtikrindamos jos įgyvendinimo geografinę pusiausvyrą.

Vyriausybė įsipareigoja pačiu artimiausiu metu pradėti įgyvendinti keletą šios PPP schemos pilotinių projektų.

Šiai programai finansuoti bus stengiamasi pritraukti išorinių finansavimo šaltinių ir visomis priemonėmis skatinti bankinio sektoriaus konkurenciją.

V. SPARTINTI DAUGIABUČIŲ NAMŲ RENOVACIJĄ

Šalys susitaria, kad daugiabučių namų renovacija 2010 metais bus viena iš prioritetinių programų, kurios sparčiam įgyvendinimui bus skiriamas ypatingas dėmesys.

VI. DIDINTI EKONOMIKOS KONKURENCINGUMĄ PER MOKSLO, INOVACIJŲ IR TECHNOLOGIJŲ INTEGRACIJĄ

Lietuvoje nėra bendros taikomųjų mokslinių tyrimų, eksperimentinės (technologinės) plėtros ir inovacijų strategijos bei politikos. Lietuvos atsilikimui nuo kitų ES šalių šioje srityje daug įtakos turi nepakankamai palankios sąlygos inovacijoms diegti, silpnas mokslo ir verslo bendradarbiavimas, nepakankamas mokslo pasiekimų komercializavimo lygis, žemas įmonių inovacinės veiklos aktyvumas.

Šalys susitaria:

- koncentruotai ir tinkamai naudojant ekspertinius, finansinius ir kitus išteklius, įgyvendinti Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros programas, plėtojant šias kryptis: gamtos ištekliai ir žemės ūkis; biomedicina ir biotechnologijos; medžiagų mokslas, fizikinės ir cheminės technologijos; inžinerija ir informacinės technologijos;
- parengti bendrą Lietuvos inovacijų strategiją ir jos įgyvendinimo priemones.

VII. PERTVARKYTI ENERGETIKOS SEKTORIŲ

Šalys supranta, kaip svarbu stiprinti vartotojų teises liberalizuojant elektros energijos ir gamtinių dujų vidaus rinkas, todėl sieks:

- perkelti į nacionalinę teisę Europos Parlamento ir Tarybos priimto Trečiojo energetikos paketo nuostatas;
- sudaryti palankias sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo plėtrai ir skatinimui Lietuvoje, skatinti elektros energijos gamybą efektyvios kogeneracijos būdu. Šiam sprendimui įgyvendinti Vyriausybė iki 2009 m. lapkričio 1 d. parengs suderintus su asocijuotomis verslo struktūromis pasiūlymus;
- griežtai kontroliuoti ir riboti energetikos monopolijų nepagrįstus viršpelnius;
- sutrumpinti elektros energijos tiekimo tinklų operatorių nepagrįstai ilgą trukmės energijos transportavimo nutraukimo ir atstatymo laikus, tokiu būdu padidinti jų atsakomybę vartotojams už tiekimo patikimumą. Šį sprendimą priimti iki 2009 m. lapkričio 1 d.

VIII. MAŽINTI KORUPCIJĄ

Korupcija yra itin neigiamas socialinis sisteminis reiškinys, kenkiantis tiek viešųjų finansų tinkamam panaudojimui, tiek ir skaidriam rinkos funkcionavimui, o kovoti su juo galima tik sutelkus pilietinės visuomenės, verslo ir valstybės institucijų jėgas, todėl sieksime:

- sumažinti į valstybės ir savivaldybių įstaigas besikreipiančių asmenų kontaktų su įstaigų valstybės tarnautojais ir darbuotojais skaičių, supaprastindami leidimų, licencijų, pažymų ir kitų dokumentų išdavimo tvarką;
- plėsti elektroninio deklaravimo bei elektroninėje erdvėje teikiamų paslaugų sistemą;
- gauti aukštesnį vertinimą nei 4,6 pagal „Transparency International“ korupcijos suvokimo lygį;
- tobulinti viešųjų pirkimų procedūras, įvesti centralizuotą viešųjų pirkimų sistemą, užtikrinti viešųjų pirkimų proceso skaidrumą nustatant pareigą perkančiajai organizacijai arba Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje viešai skelbti informaciją apie sudarytas pirkimo sutartis;

dalyviai, nugalėtojas, kaina ir konkrečios prekės (paslaugos), kriterijai, kuriais remiantis buvo pripažintas nugalėtojas.

IX. DINAMIŠKAI SPREŠTI PROBLEMAS

Šalys susitaria sukurti reguliarius konsultacinius mechanizmus, kurie padėtų veiksmingai spresti ekonomikos, energetikos, transporto, socialines problemas.

Šalys susitaria reguliariai konsultuotis dėl Nacionalinio susitarimo įgyvendinimo ir galimų jo įgyvendinimo problemų sprendimo.

ŠIS NACIONALINIS SUSITARIMAS GALIOJA IKI 2010 M. GRUODŽIO 31 D.

Nacionalinio susitarimo šalys:

Ministras Pirmininkas	Andrius Kubilius
Energetikos ministras	Arvydas Sekmoka
Finansų ministrė	Ingrida Šimonytė
Socialinės apsaugos ir darbo ministras	Donatas Jankauskas
Ūkio ministras	Dainius Kreivys
Lietuvos pramonininkų konfederacija Prezidentas	dr. Bronislovas Lubys
Lietuvos verslo darbdavių konfederacija Generalinis direktorius	Danukas Arlauskas
Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija Prezidentas	dr. Rimantas Stankevičius
Lietuvos verslo konfederacija/ICC Lietuva Prezidentas	Valdas Sutkus
Asociacija „Investor’s Forum“ Vykdančioji direktorė	Rūta Skyrienė
Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ Pirmininkė	Aldona Jašinskienė
Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija Pirmininkas	Artūras Černiauskas
Lietuvos darbo federacija Pirmininkas	Vydas Puskepalis

**TELKIAMĖS RIMTAM DARBUI IR KVIETIAME PRIE ŠIO NACIONALINIO SUSITARIMO PRISIJUNGTI
VISAS NEABEJINGAS ORGANIZACIJAS IR ASOCIACIJAS.**